

IHMISKUNTA JA ISÄNMAA

Eräs kuuluisa italialainen kirjailija huomauttaa, että erakko, joka vetäytyy elämästä ollen siten täyttämättä yhteiskunnallisia velvollisuuksiaan, on itsekäs ihminen, itsemurhantekijän arvoinen.

Naimaoton eli perheenhylkääjä on niinkään egoisti, kun ei tahdo ottaa perheen velvollisuuksia päällensä. Perheen-isä taas, joka vain huolehtii omiansa, on samanlainen itsekkyyden ilmiö, ehkä vähemmässä määrässä. Samoin työmies, joka ei välitä ammattiyhdistyksestään, ei lakoista eikä vaaleista.

Mutta vasta se, joka pitää huolen yleisistä koko kansan asioista ja sen menestymisestä, on päässyt korkeammalle asteelle ja se, joka koko ihmiskunnan hyväksi on pyhittänyt voimansa ja toimintansa, on kaikkein korkeimmalla asteella, se voi kyllä silti olla hyvä kansansa ja perheensä edun harrastaja.

Yksityinen on perustanut perheen, perheet heimon ja heimot kansan eli valtion, ja kansat (valtiot) muodostavat ihmiskunnan.

Mutta jos perhe on todellinen helvetti ja jos isänmaan on = O tahi melkein = O; jos ei kumpikaan tarjoa eikä pyrikään tarjoamaan mitään yksityiselle, vaikka hän kuinkakin ponnistaisikin, vaan päinvastoin polkevat häntä ja saattavat hänet vastoin hänen tahtoaan ja huolimatta hänen ponnistuksistaan perikadon partaalle, mitäs silloin?

Marx lausuu Kommunistisessa manifestissa: "Kommunisteja syytetään vielä siitäkkin, että he tahtovat hävittää kansallisuuden, isänmaan. Työmiehellä ei ole mitään isänmaata. Ei voi heiltä ottaa, mitä heillä ei ole. Kun köyhälistön täytyy ensi sijassa hankkia itsellensä valtiollinen valta, kohota kansalliseksi luokaksi, muodostua kansakunnaksi, on se itse vielä kansallinen, jos kohta ei porvariston käsityksen mukaan ... Luokkien

vastakohtaisuuden hävitessä kansakunnan keskuudesta, häviää samoin kansakuntien vihamielisyys toisiaan kohtaan”.

Marx ei siis väitä, että kansakunta häviää eikä hän semmoista voisikaan väittää, ainoastaan ”kansakuntien vihamielisyys toisiaan kohtaan”. Perhe, kansa, ihmisyyt jäävät eriasteisina suuruuksina paikoilleen, eivätkä ne häviä. Jos perheet taas yhteisessä isänmaassa kuten entisessä Kreikassa tahi keskiajan italialaisissa kauppakaupungeissa taistelevat keskenänsä, on isänmaa, koko kansa kokonaisuutena suuressa vaarassa. Ja niin kauan kuin eri isänmaat, eri kansat keskenänsä taistelevat, ei ihmisyyt eivätkä ihmisyyden aatteet ole voimakkaita eivätkä mikään eheä kokonaisuus. Mutta sen takia täytyy pyrkiä siihen, että sopusuhtaisuus vallitsee perheen, isänmaan ja ihmisyyden harrastuksien välillä.

Miten tämä on mahdollista? Mitä on isänmaallisuus? Mitä on kansainvälisyys?

Kaikista vastauksista, joita on annettu näihin kysymyksiin, on epäilemättä paras ja selvin vanhan puolueveteraanin Bebelin.

”Jokaisella kansalla”, sanoo hän, ”jolla on oma kielensä, omat tapansa, oma sivistyksensä ja oma historiansa, on oikeus kehittyä orgaanisena kokonaisuutena ja hallita itseänsä. Isänmaanystävä on se, joka koettaa sille kansalle, johon hän syntyperänsä ja tapojensa kautta kuuluu, vanhingoittamatta toista kansaa, tuottaa mitä korkeimman sivistyksen (kulturin) kaikkien yhteiseksi hyväksi. Jos hän työskentelee tämän päämäärän saavuttaakseen, huolimatta persoonallisista eduista ja palvelematta hallitsevaa luokkaa, ainoastaan kaikkien hyödyksi, katsomatta henkilöön, niin hän toteuttaa mitä korkeimman ihanteen, minkä ihminen voi itsellensä asettaa”. Ja kansainvälisyys ”ei ole kansallisuukiorien kukistamista eikä kansojen väkivaltaista yhteensulattamista, vaan se on sivistyksen rauhallisten suhteitten ylläpitämistä ja edistyttämistä kansojen välillä”.

Mutta ellei isänmaallisuus yleensä ole tätä laatua, niin kysyn vielä kerran, mitäs sitte?

Idässä hallitsevan feodalismien ja lännessä pöyhkeilevän porvariston isänmaallisuus on tosiaan aivan toisenlainen. Ne tarkoittavat kumpikin isänmaan edistämistä, mikäli tämä voi tapahtua sopusoinnussa heidän etujensa kanssa, mutta jos nämä edut ovat suuremmissa määrässä vaarassa, lakkaa isänmaallisuus, rakkaus yhteiseen isänmaahan yleensä toimimasta. Tästä on lukemattomia esimerkkejä joka maasta. Ja tämä isänmaallisuuden unohtaminen voi mennä niinkin pitkälle, että, kuten esim. Puolassa ja Palestiinassa, yläluokka liittyy maan valloittajiin ja omien etujen suojelemiseksi unohtaa kokonaisuuden edut. Ja kun kapitalistinen eli porvarillinen tuotantojärjestelmä yhä vaan vaatii uusia markkinapaikkoja yhä lisääntyville tuotteille, ei ole muuta jällellä kuin hankkia ne mistä hinnasta tahansa ja vihdoin sodalla ryöstää ne kuten aivan äsken Italia teki Turkille, tuottaen tälle kansan suurelle enemmistölle suunnattomia kärsimyksiä ja sanomatonta kurjuutta. Mutta kaikki tämä tapahtuu isänmaan nimessä, valtio on aina muinaisuudesta asti säälimätön vaatija vallanpiittäjien käsissä.

Selitettävissä on siis, että alemmat kansankerrokset, työväestö etunenässä, eivät liioin voi tuntea olevansa oikein kotona omassa isänmaassaan ja tämä tunne voi mennä *niinkin* pitkälle, että, kuten esim. viime japanilais-venäläisessä sodassa, suuria sotaväen osastoja siirtyi (Njebogatoff) vihollisen puolelle. Silloin kun Marx kirjoitti Kommunistisen manifestin voi vielä paljon suuremmalla syyllä väittää sitä, mitä ylempänä esitettiin.

Mutta asialla on toinenkin puoli. On muistaminen, että köyhälistö, kansan suuren suuri enemmistö voi vähitellen valloittaa isänmaansa, s. o. saada ankaralla taistelulla sen hallinnon käsiinsä, ja jos tahdomme olla rehellisiä, niin täytyy myöntää, että kansan suuri enemmistö päivä päivältä kaikissa maissa yhä enemmän lähestyy tätä päämääräänsä. Vanhat lahonneet hallitukset, kuten viime aikoina Ranskassa, Turkissa ja Kiinassa, saavat väistyä uudenaikaisten pyrkimysten pakotuk-

sesta. Tämä tekee köyhälistön vallan yhä mahdollisemmaksi. Ja yleensä kaikkialla kansanvalta on kasvamiinseen päin. Sosiaaliset aatteet tunkeutuvat hallitustenkin ytimiin ja *pakottavat* heidät vastoin tahtoansa ainakin jonkunlaisiin, jos kohta riittämättömiin myönnytyksiin.

Mutta tämän lisäksi voi eräs seikka suuresti muuttaa köyhälistönkin käsityskannan. Koko kansa, sekä köyhälistö, että ylemmät kerrokset voivat olla perikadon partailla, molemmat voivat olla kadottamaisillaan koko olemuksensa s. o. sen välikappaleen, jolla he toimivat tulevaisuutta varten, kansan orgaaniset laitokset, joiden avulla kansa pysyy sillä kannalla, jolla se on, ja edistyy edistymistään. Sangen sattuvasti sanoo sama Bebel: "Tarmokas kansa, joka on uhattu kieleensä, sivistykseensä ja siis myöskin aineellisiin etuihinsa nähden, tulee aina koettamaan takasin valloittaa kansallinen itsenäisyytensä sen tähden, että se yksin takaa sen sivistyksen omintakeisuuden". Ja hän lisää: *Jokaisen maan itsenäisyydestä riippuu varmasti sosialistisen liikkeen säännöllinen kehitys*. Niin kauan kuin kansa on sorretty, niin kauan on luokkavastakohtaisuus, luokkataistelu heikentynyt". Tämä on sangen valitettava asia, mutta se on eittämätön tosiasia. Ja sen tähden tulee köyhälistönkin tämmöisissä oloissa panna *kaikki tarmonsa ja kaikki voimansa* kansan, valtion itsenäisyyden puolustamiseen, sitä enemmän, jos sortava kansa on alemmalla yhteiskunnallisella asteella kuin se itse, esim. jos Kiina 300—400 miljoonalla pyrki sortamaan Japanin 50—60 milj., lähempiä esimerkkejä mainitsematta. Itse tuo alituinen vallankumouksen tekijäkin Blanqui vaati pontevasti Ranskan puolustamista "feodalista" Saksaa vastaan.

Kun sen takia tunnettu G. Hervé kirjassaan "Heidän isänmaansa" (Leur patrie) väitti, ettei missään tapauksessa köyhälistön kannata puolustaa isänmaatansa, niin hän ilmeisesti oli väärässä, ja kaikki etevimmät sosialistit Bebel, Kautsky, Jaurés, Vandervelde, Plehanoff

asettuivat häntä vastaan*) Osoitettiin, että, jos esim. vain yksi suurvalta asettuu sotakiellon kannalle, toinen, *häikäilemättömämpi, muutta mutkitta valloittaa sen ja hävittää sen ja vaikeuttaa itse sosialismin edistymistä.* Tätä teroitti etenkin Kautsky mieleen ja vaati, että ainakin kummankin riitapuolen tuli tehdä sotalakko. Ainoastaan silloin kun molemmat kansat ovat jotenkin tasaväkisiä, kuten esim. Norja ja Ruotsi, voi toisen kansan sotalakon uhka olla vaaraton. Tolstojn ehdoton kieltäytyminen sotapalveluksesta ei siis voi olla sopiva. Marx katsoi tätäkin asiaa läpitukevalla silmällään ja loi katsannon korkealta asemalta yli koko näköalan; hän, niinkuin Kautsky, arvelee, että hyökkäyssotakin voi joskus tulla kysymykseen, jos muuten köyhälistön elinehdot jonkun hyvin taantumuksellisen vallan kautta joutuvat *erinomaiseen vaaraan.* Sillä vallan sattuvasti lausuu Kautsky (Nationalität u. Internationalität, siv. 17): "Sosialistinen Internationale ei ole itsenäisten kansojen yhteenkyhäys, joista jokainen voi tehdä, mitä huvittaa, kunhan se ei vain vahingoita toisen yhtäläistä oikeutta, vaan se on organismi, joka toimii sitä täydellisemmin, mitä paremmin osat ymmärtävät toisiaan ja mitä yksimielisemmin ne toimivat yhteisen suunnitelman mukaan".

Selvää on, että nykyään kaikki kehittyy kansainvälisyyttä kohti. Ensimmäinen kansainvälisyyspyrintö ilmenee suurissa valloitus sodissa, joissa joku yksityinen kansa, sotainen "kansallissankari" etupäässä, laski muut kansallisuudet miekalla valtansa alle. Kirkko koetti, varsinkin keskiaikana uskonnon perusteella luoda jonkunlaisen kansainvälisyyden. Väkivaltainen, miekalla perustettu, yhtä hyvin kuin papillinen, "sanaan" perustuva kansainvälisyys ei välittänyt paljon mitään eri kansallisuuksista: vielä tänä päivänä riitelevät asianomaiset siitä, oliko Kaarle "Suuri" saksalainen vaiko roomaanilainen keisari. Mutta väkivaltainen kansainvälisyys päättyi Waterloon tappelussa ja neljäs ristiretki ja Richelieun politiikka näyttivät, ettei yleinen kirkkokaan

*) Herve onkin myöhemmin melkoisesti muuttanut kantaansa.

voinut pitää kansoja yhdessä; sekin kansainvälisyys sai uskonpuhdistuksessa ratkaisevan iskunsa.

Ranskan suuressa vallankumouksessa pääsi porvarillinen kansainvälisyys valtaan. Tosin koetti feodalismin (aatelisvalta) vielä edelleenkin elää ja herättää vanhan valtansa uusiin voimiin: Ranskan aateliset ainekset liittyivät samallaisiin aineksiin Ranskan ulkopuolellakin kasvavaa porvarivaltaa vastaan ja "pyhä allianssi" koetti turvata hajoavaa aatelis- ja pappisvaltaa nousevaa kansanvaltaa vastaan, mutta länsimaissa turhaan. Porvaristo otti vallan käsiinsä ja perusti uuden — kapitalismin kansanvaltaisuuden. Mutta senkin haitat tulivat kohta näkyviin ja köyhälistön kansanvaltaisuus perustettiin Kaarl Marxin toimesta, joka pyrki luokkataistelun kautta hävittämään kaikki luokkarajat ja koko ihmiskunnasta luomaan yhden ainoan veljeskunnan — kansallisuuksien ja perheen perustuksella ja välityksellä.

Aivan luonnollinen asia on siis, että köyhälistö etupäässä liittyy köyhälistön Internationaaleen, joka yksin pyrki sen asemaa kohottamaan ja *todellisesti* edistää ihmiskunnan kulttuuria ja kaikenpuolista vaurastumista sen kokonaisuudessa. Ei mikään toisen kansanluokan taholta tapahtuva riisto saa pilata ihmiskunnan eheyttä ja edistystä, *kaikkien* ihmisten pitää saada elää *todellisesti ihmisarvoista elämää*. Mutta tämä elävä harastus todellista kansainvälisyyttä kohti, todellisen maallisen ihmisonnen saavuttamiseksi ei voi luonnollisista, ylempänä esitetyistä syistä tapahtua muuten kuin kansakuntien eli valtioitten välityksellä. Ja sen takia tulee jokaisen sosialidemokratinkin puolustaa isänmaataan ja kansaansa viimeiseen asti, kun ulkonainen vihollinen tahtoo sen hävittää, kun tämä tarkoitus on ilmeinen, sillä semmoinen vihollinen pyrki silloin myös jo, jos se on *taantuva* valtio, *etupäässä* hävittämään sosialismia ja yleensä kaikkia sosialistisia pyrinnoitä, joista yksin sille koituu *todellinen ja uhkaava vaara*. Ja mitä kiivaammaksi sortajan hyökkäys käypi, sitä lujemmaksi tulee tietysti puolustuksen kasvaa. Tämä on kaikessa taistelussa yleisenä ja ylimpänä sääntönä. Kun työvoiman

ostaja ryhtyy työväen elinehtoja uhkaamaan niin työväestön sitä urhoollisemmin tulee torjua näitä sortopuu-
 hia, mitä häikäilemättömämmin sortaja jakelee isku-
 jaan. Silloin täytyy erimielisyyksien työväen keskuu-
 dessa hieman asettua, kunnes sortaja on maahan lyöty.
 Täytyy *yksimielisesti* joko voittaa tahi kaatua. Samoin
 on kansojen laita. Jos joku kansa pyrkii ilmeisesti
 toista kansaa sortamaan ja vihdoin tappamaan — ja
 tämä on aina *lopullinen* päämäärä, vaikka se tavalli-
 sest *viekkaasti salataan* — silloin tulee koko kansan
yksimielisesti nousta sortajaa vastaan. *Koko kan-*
san tulee olla vastustamassa kansansortajan aikeita:
 täytyy toistaiseksi lykätä sisälliset riitaisuudet, vaikka
 se kuinka kipeästi koskisi. Ja sen, joka silloin,
 olkoon hän missä asemassa tahansa ja varsinkin
 jos hän vain *entisten runsaitten etujen lisäksi*, ha-
 kee omia etujaan, sen ovat kaikki kansat ja kaikki
 ajat leimanneet isänmaan petturiksi, kansansa myyjäksi.
 Sillä kansakin on organismi, jossa *jokaisen yksityisen*
 toiminta vaikuttaa *kaikkiin* muihin ja yksimielinen esiin-
 tyminen vaikuttaa ulospäin paljoa voimakkaammin kuin
 kahden tai useamman suunnan vastustus, joista toinen
 näyttää laimeammalta, toinen jyrkemmältä, mutta jotka
 eri teitä kulkién eivät tee samaa ratkaisevaa vaikutusta.
 1 + 1 on kyllä 2, mutta tällä alalla on kuitenkin 2 enem-
 män kuin 1 + 1. Meillä on tästä mitä tuorein esimerk-
 ki. Balkanin kansat ovat pitkiä aikoja olleet Turkin
 sortovallan alaisia; vähitellen ovat ne tästä vapautuneet
 ja nyt *yhdessä* nujertaneet entisen sortajansa. Näitten
 kansojen *sitkeä vastarinta* on vihdoin vienyt voittoon.
 Toinen kysymys on kyllä, tuopiko tämä voitto sosialis-
 mille ja ihmiskunnalle voittoa vai tappiota; Marx oli,
 kuten tunnettu, jälkimäistä mieltä.

Eräs seikka on jokaisessa sortojärjestelmässä tar-
 kastasti huomioon otettava, koska se ei *milloinkaan* petä.
 Mitä hurjemmiksi sortajat — olkoot nämä sitten yhteis-
 kunnallisia, kapitalisteja, tai valtiollisia — toiminnas-
 saan käyvät, sitä lähempänä ovat he loppuansa. *Taval-*

liset, lyhytnäköiset ihmiset vaikeroivat ja voivottelevat, että ajat ovat niin kurjat, että sorto vain kasvaa ja yltyy; mutta tarkkasilmäiset, kaukonäköiset iloitsevat *yleisemmältä, korkeammalta* kannalta, että sorto yltyy nopeasti. Ja psykologisesti on tämä aivan luonnollista. Ihminen ei ole muuta kuin ihminen ja etenkin sortaja on ihminen. Sortaja ei ajattele muuta kuin riistoa ja niinkuin saiturin, hänen riistonhalunsa vain kasvaa, mitä enemmän hän saa. Aivan sama on riistävien kansanluokkien ja sortavien kansojen laita. Kaikkien näitten sortohalu kasvaa, mitä enemmän saavat riistetyksi, mitä *mahtavammiksi he paisuvat*, he eivät näe eivätkä tahdo nähdä heitä uhkaavia vaaroja *selvästi*, kunnes mitta vihdoin viimeinkin on täysi ja muutos, valitettavasti useimmiten hyvinkin jyrkkä ja perinpohjainen luonnonvoimalla suoritetaan. Kenen on silloin syy kaikkeen siihen uuteen kurjuuteen joka silloin syntyy?

Sosialistien tulee aina työskennellä korkeamman kulttuurin aikaansaamisen puolesta isänmaassa ja koko ihmiskunnassa. Ja jos isänmaa, valtio, kansa, joka on *välttämätön välikappale* koko ihmiskunnankin uudistustyössä, on vaarassa, tulee heidän *yksimielisesti ja viimeiseen* asti sitä puolustaa, vaikka se ei nykyään *vielä* tarjoakaan kaikkia mahdollisia etuja.

Sillä "isänmaallisuus ja kansainvälisyys eivät", kuten Bebel lausui muutamia vuosia sitte, "ole toistensa vastakohtia, vaan ne täydentävät toisiaan aina täydellisemmän inhimillisen sivistyksen hyväksi".

Punainen Soihtu (Viipuri) 1912.

JUHANNUSMIETTEITÄ

Juhannus! Luonto hymyilee täydessä kukoistuksessaan, täydessä loistossaan. Valo on voimakkaampi kuin milloinkaan ennen tai milloinkaan sen jälkeen! Useimmat kansat ovatkin ammoisilta ajoilta saakka riemutulin palvelleet valoa, elämän jumalaa, juhannus-